

Esimerkkiteksti:

Newyorkilainen Kiss-yhtyeen laulaja-kitaristi Paul Stanley, 56, ja laulaja-basisti Gene Simmons, 58, ovat aikoja sitten keränneet taskuistamme varsin mukavat eläkerahastot: miljoonia myynneillä albumeilla, loppuunmyydyillä konserttikiertueilla ja rockin mielikuvituksellisimmalla oheistuotevalikoimalla. (HS 22.5.2008)

Ehdotus selkotehtäväksi:

Kiss-yhtye on kotoisin New Yorkista.

Yhtye perustettiin jo vuonna 1972,

ja kaksi sen jäsentä,

Paul Stanley ja Gene Simmons,

ovat olleet mukana alusta lähtien.

He ovat nyt rikkaita miehiä.

Yhtyeen levyjä on myyty miljoonia,

ja loppuunmyydyt konsertit eri puolilla maailmaa

ovat tuottaneet paljon rahaa.

Tuloja miehet ovat saaneet myös

erilaisista oheistuotteista,

sillä yhtyeen kannattajat ovat ostaneet

innokkaasti esimerkiksi Kiss-paitoja.

Lähde: Virtanen, H. 2009. Selkokielen käsikirja

Koulutuskeskus Salpaus järjestää Lahden seudulla kaikkien alojen ammatillista ja lukiokoulutusta nuorille ja aikuisille sekä tekee tiivistä kehittämissyhteistyötä elinkeinoelämän kanssa.

Pohjautuu Hannu Virtasen Selkokielen käsikirjaan (2009)

TAVOITTEENA SELKOKIELI

Mikä on selkokieli?

Selkokieli on suhteellisen laajasti hyväksytty omaksi kielimuodokseen, joka palvelee erityisryhmiä. Selkokielikeskus määrittelee yleiskielen seuraavasti:

Selkokieli on Suomen kielen muoto, joka on mukautettu sisällöltään, sanastoltaan ja rakenteeltaan yleiskieltä luettavammaksi ja ymmärrettävämmäksi. Se on suunnattu ihmisille, joilla on vaikeuksia lukea ja/tai ymmärtää kieltä.

Selkokielen ei ole tarkoitus korvata yleiskieltä, vaan tukea niiden ihmisten tiedon saantia, joille yleiskieli on vaikeaa.

Selkokielellä kirjoittaminen

- Noudata yleisiä kirjoitusohjeita ja kielenhuollon suosituksia
- Älä unohda luovuutta selkotekstinkään kirjoittamisessa

Tekstitaso

- Määritä lukijakunta, jolle kirjoitus on suunnattu
- Ota lukijaryhmän jäseniä mukaan suunnitteluun
- Mieti, mitä tietoja lukijalla on aiheesta ennestään
- Päätä, muokkaatko tekstiä, vai kirjoitatko sen kokonaan uudestaan
- Kirjoita aikuisille aikuisten kielellä
- Mieti asioiden esittämisjärjestys, muista loogisuus
- Päätä aiheen rajauksesta
- Mieti, mitä haluat lukijan oppivan ja omaksuvan tekstistäsi
- Vältä viittauksia toisiin kohtiin tekstissäsi

Sanastotaso

- Käytä jokapäiväisiä, tuttuja sanoja
- Vältä erikoissanoja ja murreta
- Selitä käsitteet, vaikeat sanat ja ilmaisut tekstissä
- Vältä hyvin pitkiä sanoja
- Muista, että sanoilla on monia merkityksiä
- Käytä harkiten kielikuvia tai sanontoja
- Ole maltillinen sanojen vaihtelussa
- Ole varovainen isojen lukujen kanssa, vältä lyhenteitä

Havainnollisuus

- Ole konkreettinen, viljele esimerkkejä
- Kiinnitä asia aikaan ja paikkaan
- Vältä passiivimuotoa, osoita tekstisi lukijalle

Vaikeat rakenteet

- Vältä sijamuotoja, kuten *vaimoineen*
- Vältä vaikeita verbimuotoja, kuten *juoksennellessamme*
- Vältä tarpeettomia kieltoimuotoja
- Vältä vaikeita virke- ja lauserakenteita ja pitkiä määriteketjuja (vrt. Pekka hikoili juostessaan / Pekka hikoili, kun hän juoksi)

Lause- ja virketaso

- Suosi lyhyitä lauseita ja virkkeitä
- Kerro vain yksi asia yhdessä lauseessa
- Älä pakkaa yhteen virkkeeseen liikaa tietoa
- Sijoita tärkein asia päälauseeseen
- Sijoita tuttu asia lauseen alkuun ja uusi asia loppuun
- Käytä suoraa sanajärjestystä

Selkojulkaisun ulkoasu

- Käytä tuttuja, yleisiä kirjaintyyppejä (esimerkiksi Helvetica, Arial)
- Valitse kirjainkooksi 11–16 pistettä
- Käytä rivivälinä vähintään 1,5
- Käytä kirjoituksessasi suositeltua 55–60 merkkiä rivillä
- Lado teksti niin, että oikeassa reunassa on liehu, eli rivit ovat eripituisia
- Jätä kappaleiden väliin tyhjä rivi, jolloin et tarvitse sisennystä
- Käytä mustaa tekstiä valkoisella pohjalla
- Voit käyttää vaaleita, erivärisiä pohjia
- Varmista, että tekstiin liittämäsi kuva on yhtenevä tekstin kanssa

Muista tarkistaa tekstisi ja tee tarvittavat korjaukset!